

PREDGOVOR

Na okruglim stolovima održanim u CANU u septembru i oktobru 2019. godine analizirani su mjesto i uloga društveno-humanističke i umjetničke grupe predmeta (Istorija, Geografija, Filozofija, Sociologija, Etika, Logika, Građansko vaspitanje / Građansko obrazovanje, Likovna kultura i Muzička kultura) u nastavnim planovima osnovnog i srednjeg obrazovanja u Crnoj Gori.

Namjera nam je bila da skrenemo pažnju na trend znatnog smanjivanja fonda časova naprijed navedenih predmeta, jer upravo oni, uz maternji jezik, pružaju osnove za izgradnju identiteta (nacionalnog, kulturnog...). Takav trend povlači za sobom rizik od uskraćivanja podrške sveobuhvatnom razvoju djece i mladih i onih njihovih *kompetencija* koje će ih sutra činiti ostvarenim ličnostima na svim poljima života i rada.

Društvene nauke, humanističke nauke i umjetnosti imaju značajnu i posebnu ulogu u razvoju široke lepeze kompetencija djece i mladih.

Umjetničko obrazovanje kod učenika razvija kreativnost, maštu, jezik osjećanja, motoriku. Ono je i univerzalno sredstvo komunikacije i prihvatanja među različitim ljudima i kulturama. Izgrađuje samopouzdanje djece i mladih, njihov identitet i kulturnu svijest, empatiju, kritičko mišljenje, estetsku i moralnu svijest i ponašanje. Istraživanja pokazuju da su predmeti iz oblasti muzičke i likovne kulture posebno podsticajni za razvoj djece do 12. godine.

Društveni predmeti, pored ostalog, imaju ključnu ulogu u razvijanju građanske svijesti, odgovornosti, poštovanja različitosti. Podstiču razvoj pozitivnog ličnog, nacionalnog i državnog identiteta, razvijaju vrijednosti kao što su mir, tolerancija, uzajamno razumijevanje i prihvatanje, ljudska prava, demokratije — doprinoseći na taj način i inkluzivnijem društvu u cjelini.

U ovom izdanju zbornika radova CANU štampana su uvodna izlaganja sa okruglih stolova o nastavi i mjestu nastavnih predmeta: Istorije, Geografije, Filozofije, Sociologije i Muzičke umjetnosti u našim obrazovnim programima.

Urednik